

Чичкало-Кондрацька Ірина Борисівна,

докторка економічних наук, професорка,

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АВСТРАЛІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Необхідність забезпечення подальшого сталого розвитку економіки Австралії сприяла пошуку нових напрямів розвитку, орієнтованих на інновації та науково-технологічне оновлення. Досвід цієї країни може бути корисним для формування і реалізації стратегії інноваційного розвитку України.

Протягом десятиліть рівень витрат на НДДКР в Австралії був невисоким. Однак на початку 2000-х років країна змогла вийти на середній для розвинутих країн показник, головним чином, за рахунок розвитку корпоративного та академічного секторів. У результаті з 2005 р. продуктивність праці в Австралії стала зростати швидше, ніж в інших країнах ОЕСР, хоча дещо збільшилася нерівність доходів населення.

У 2008–2009 роках Австралія увійшла до країн ОЕСР, які показали найбільше зростання державних витрат на НДДКР – 14% [1, сс. 1-3]. Сьогодні за сукупними витратами на НДДКР Австралія вже випереджає більшість країн Азії та ЄС-27. Понад половину (55%) всіх НДДКР здійснюють компанії, 15% припадає на державні дослідні центри та лабораторії, а 30% – на наукові та освітні установи. До 2020 р. сукупні витрати країни на НДДКР перевищили 2% ВВП країни та 1,8% загальносвітових витрат на ці цілі [2].

Майбутнє уряд країни бачить у розвитку цифрової економіки. Очікується, що завдяки цифровізації до 2025 р. ВВП Австрії збільшиться на суму від 140 до 250 млрд австр. дол., тобто темп зростання щорічно підвищуватиметься на 1,2% [3, с. 14].

У 2023 р. у глобальному інноваційному індексі Австралія займала 24-е місце за дослідницькою активністю, а також за співпрацею університетів і промисловості в галузі досліджень і розробок, 34-е – за ефективністю інноваційної діяльності і лише 54-те – за впровадженням інновацій [4]. Країна має високі компетенції в ряді наук, зокрема в біомедичних дослідженнях та інформаційних технологіях.

Інноваційному розвитку сприяло впровадження урядової програми Global Innovation Strategy, спрямованої на посилення міжнародного співробітництва в галузі інновацій. Вона передбачає виділення коштів на створення п'яти майданчиків (landing pads) у глобальних центрах розвитку інновацій (Сан-Франциско, Шанхай, Сінгапур, Берлін та Тель-Авів), де австралійські стартапи, готові до виходу на ринок, зможуть працювати протягом 90 днів, посилюючи свої компетенції.

Ще одним важливим кроком стало прийняття в січні 2018 р. документа «Австралія 2030: до процвітання через інновації», де виділено п'ять ключових напрямів для забезпечення розвитку країни: освіта, промисловість, державний сектор, НДДКР та культура [5]. Він закріплює провідну роль держави в

підтримці інноваційного середовища, при цьому розглядається можливість переходу від непрямих податкових пільг для інноваторів до прямого фінансування інноваційної активності. Тим самим передбачається посилити фінансову підтримку інноваційного сектора з метою підвищення конкурентоспроможності австралійської економіки в рамках ОЕСР.

Успіх економічного та інноваційного розвитку країни пов'язується насамперед із підготовкою кваліфікованих кадрів, причому особливий акцент робиться на підтримку наукових досліджень у вищих навчальних закладах. Сьогодні австралійські університети займають четверте місце у світі з публікаційної активності, що створює гарний заділ для посилення інноваційної системи країни. Крім підготовки власних кадрів також планується і далі залучати фахівців з усього світу.

На додаток до стратегії уряд має намір запуснути кілька масштабних національних проектів, покликаних стимулювати подальший технологічний розвиток країни, а також підняти престиж НДДКР в очах населення. Серед них проекти з перетворення Австралії на найздоровішу країну світу до 2030 р. та відновлення екосистеми Великого бар'єрного рифу. Усього діють 256 федеральних та територіальних програм підтримки інновацій [6]. Працює незалежна комісія з науки та інновацій Innovation and Science Australia, яка консультує уряд з питань стратегії в галузі інновацій, науки та досліджень, а також проводить моніторинг держпрограми у цій сфері.

Таким чином, вважаючи інноваційну політику важливим інструментом забезпечення сталого розвитку країни в умовах значної залежності від зовнішньоекономічної кон'юнктури, уряд бере на себе організаційну роль у процесі інноваційної трансформації.

Список використаних джерел

1. *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2017 – The Digital Transformation: Australia.* Paris, OECD, 2017. URL: <https://www.oecd.org/australia/sti-scoreboard-2017-australia.pdf>.
2. *Asia Shows Strong R&D Growth. 2020 Global R&D Funding Forecast.* URL: <http://digital.rdmag.com/researchanddevelopment/>.
3. *Digital Australia: Seizing Opportunities from the Fourth Industrial Revolution.* McKinsey, May 2021. URL: <https://www.mckinsey.com/global-themes/asia-pacific/digital-australia>.
4. *Global Innovation Index 2023. Innovation in the face of uncertainty.* URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2023/
5. *Australia 2030: Prosperity through Innovation.* January 2018. 125 p. URL: <https://industry.gov.au/Innovation-and-Science-Australia/Documents/Australia-2030-Prosperity-through-Innovation-Full-Report.pdf>.
6. OECD Report Shows Australia Needs Innovation Re-think. *Australian Financial Review.* March 6, 2017. URL: <http://www.afr.com/technology/oecd-report-shows-australia-needs-innovation-rethink-20170305-gurd39>.